

بِسْمِ تَعَالَى

دستور العمل اجرایی

معاینات افراد زائرین عمره مفرده

مرکز پزشکی حج و زیارت

جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

عمره ۹۳-۹۴

کلیات :

هدف از انجام معاینات پزشکی پس از ثبت نام اولیه متقاضیان زیارت

معاینات و آزمایشات پزشکی بدو ثبت نام به دو منظور اصلی انجام می‌گیرد :

- ۱- حفظ و ارتقای سلامت زائرین و کاهش مرگ و میر و ناتوانی .
- ۲- شناسایی زائرین پرخطر و برنامه‌ریزی جهت کنترل بیماری آنان قبل از اعزام تا پایان سفر .

چگونگی انجام معاینات پزشکی

الف- انجام معاینات قبل از اعزام متقاضیان عمره

۱- فرم وضعیت سلامت (پیوست ۱) بصورت پشت و رو تکثیر و در اختیار کلیه متقاضیان قرار گرفته تا صفحه اول و دوم آن را شخصاً تکمیل و امضاء و قبل از ثبت نام جهت تأیید و جمع آوری به کارگزار محترم ارائه نمایند.

۲- کلیه متقاضیان بالای ۵۰ سال و افرادی که بر اساس اظهارات خود در فرم وضعیت سلامت به یکی از بیماری‌های مذکور یا هرگونه وضعیت تهدید کننده سلامتی دیگر مبتلا می‌باشند، لازم است پس از تکمیل بخش مربوط توسط کارگزار، جهت معاینه و دریافت توصیه‌های درمانی قبل از سفر به یکی از پزشکان معتمد شهرستان خود که اسامی آنان از سوی مرکز پزشکی حج و زیارت اعلام خواهد شد مراجعه و پس از اخذ تأییدیه سلامت و تکمیل فرم معاینات قبل از تشریف (پیوست ۲) توسط پزشک و مهر و امضای آن توسط کارگزار نسبت به انجام دیگر مراحل ثبت نام اقدام نمایند.

➤ نکته ۱: کارگزار موظف است در صورت مشکوک شدن به بیماری جسمی- روانی یا وضعیت تهدیدکننده دیگری در متقاضی و یا زنان باردار، علیرغم عدم اظهار فرد، او را جهت اخذ تأییدیه پزشکی (فرم معاینات) به پزشک معتمد موردنظر ارجاع دهد.

➤ نکته ۲: کارگزار عمره باید نظر خود را پیرامون بلامانع بودن اعزام و یا نیاز متقاضی به اخذ تأییدیه از پزشک معتمد، در قسمت مربوطه فرم درج و بر اساس آن اقدام نماید.

۳- کارگزار عمره لازم است فرم معاینات را اسکن و از طریق Link سازمان روی سایت مربوطه قرار دهند.

۴- افراد معتاد به لحاظ مشکلات جدی و دستگیری‌های گسترده و قوانین موجود در کشور میزبان، لازم است به مراکز مجاز ترک اعتیاد معرفی و در صورت انجام مراحل ترک و ارائه گواهی عدم اعتیاد، جهت اعزام تایید گردند و در غیر این صورت از تایید آنان جهت اعزام خودداری شود.

۵- کارگزاران محترم لازم است از اعزام متقاضیانی که پزشک معتمد در حال حاضر سفر به عمره مفرده را به صلاح آنان نمی‌داند خودداری و اعزام آنان را به پس از کنترل بیماری و تایید پزشک موکول نمایند.

۶- کلیه توصیه‌های درج شده و اقدامات درخواست شده در فرم از سوی پزشکان معتمد باید بوسیله کارگزار و مدیر محترم راهنما مورد تاکید قرار گرفته و رعایت آن از زائرین درخواست شود. (بسیار ضروری است)

ب- مقدمات لازم جهت اعزام بیماران دیالیزی به عمره

لازم به ذکر است که صرف دیالیز شدن منعی برای اعزام فرد به عمره نمی‌باشد بلکه در صورت برخورداری بیمار از سایر شرایط جسمی- روانی می‌توان با انجام موارد زیر متقاضی را اعزام نمود:

۱. بیمار را باید قبل از سفر، به متخصص کلیه ارجاع نمود تا ضمن تأیید امکان اعزام وی، فرم دیالیز (پیوست ۳) به زبان لاتین حاوی اطلاعات لازم از قبیل وضعیت عملکرد کلیه، تست‌های آن و تعداد نوبت دیالیز در هفته می‌باشد را صادر نماید و بیمار فرم مذکور را به همراه پاسخ آزمایشات Hb، هپاتیت (Hbs Ag) و ایدز (HIV) به عربستان ببرد.

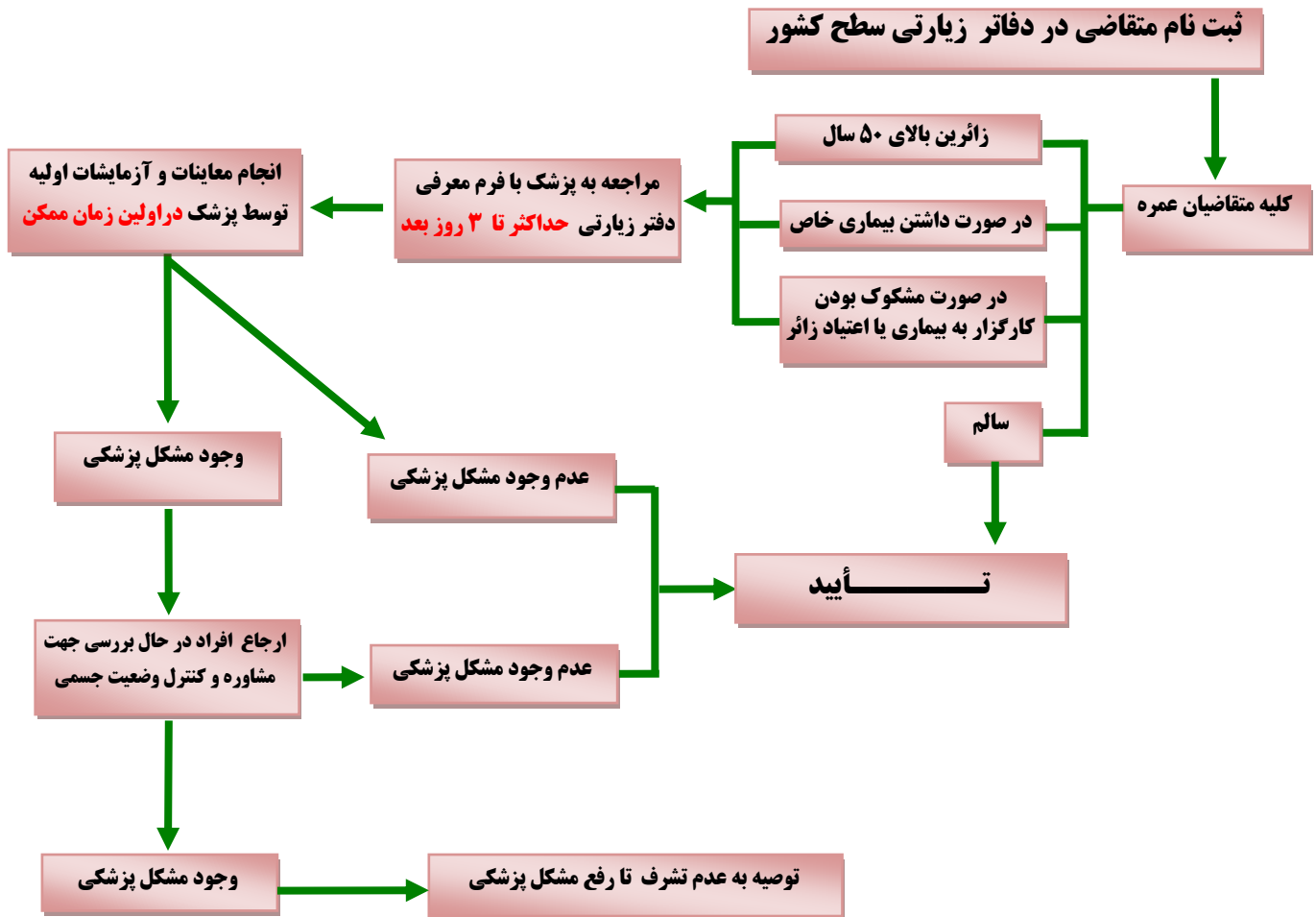
۲. کارگزار موظف است تصویر فرم تکمیل شده دیالیز را به ستاد مستقر در مدینه منوره جهت اقدامات بعدی ارسال نماید.

۳. بیمار در بدو ورود به شهرهای مقدس مدینه و مکه با در دست داشتن موارد فوق و گذرنامه خود در معیت مدیر یا معاون کاروان به مرکز پزشکی حج مراجعه نماید تا به همراه پزشک عرب زبان برای اخذ نوبت و انجام اولین نوبت دیالیز به بیمارستان‌های سعودی اعزام شوند.

تذکره ۱: کلیه معاینات می‌بایست توسط پزشک و در محل مطب یا درمانگاه‌های جمعیت هلال احمر که مختص معاینات زائرین می‌باشد، صورت گیرد.

تذکره ۲: تعرفه معاینات پزشکی برای یک بار و براساس تعرفه اعلام شده از سازمان نظام پزشکی دریافت می‌گردد.

فرایند کلی معاینات متقاضیان زیارت

پزشکان معتمد پس از انجام معاینات و در صورت لزوم آزمایشات و یا مشاوره‌های تخصصی مندرج در این دستورالعمل با پزشکان متخصص معتمد، نسبت به تأیید یا توصیه به عدم تشریف تا رفع مشکل پزشکی زائر اقدام خواهند نمود. البته باید به این نکته اساسی توجه داشت که یکی از فلسفه‌های اصلی وجود معاینات پزشکی رساندن افراد به مرز سلامت و توان انجام زیارت و برنامه ریزی برای حفظ و ارتقای سلامت آنان است.

نحوه انجام معاینات توسط پزشکان معتمد

معاینات قبل از اعزام زائرین و عوامل ثابت از مهمترین مسئولیت‌های پزشکان معتمد می‌باشد، لذا ضروری است که دستورالعمل نحوه انجام معاینات به کرات مطالعه شده و در صورت وجود هرگونه سؤال یا ابهامی با نمایندگان مرکز پزشکی دراستان‌ها و یا دفتر مرکز در تهران از طریق پست الکترونیک این مرکز به نشانی hamkar@hmc.ir مطرح نموده پاسخ خود را دریافت نمایند. کلیه دستورالعمل‌های لازم و مطالب آموزشی و توجیهی نیز متعاقباً از طریق پایگاه اینترنتی مرکز پزشکی در دسترس شما قرار خواهد گرفت. نحوه انجام معاینات سطح اول به شرح ذیل می‌باشد:

«جدول نحوه انجام معاینات و آزمایشات بر حسب سن و جنس»

ردیف	سن زائر	دستورالعمل
۱	کلیه متقاضیان تشرف به عمره	تکمیل فرم خوداظهاری برای کلیه زائران بالای ۵۰ سال در صورت وجود بیماری یا شک کارگزار به بیماری یا اعتیاد زائر، به پزشک معتمد معرفی می‌شود.
۲	کلیه متقاضیان دارای سن بالای ۵۰ سال یا افرادی که به علت وجود بیماری یا شک کارگزار به بیماری یا اعتیاد	❖ معاینات بالینی معمول الزامیست ❖ ولی آزمایشات Cr, F.B.S, CBC C.X.R و EKG بنا به تشخیص و در صورت لزوم
۴	افراد دیابتیک و فشار خونی	افراد دیابتیک و پرفشاری کنترل نشده و یا بیش از ۵ سال سابقه این بیماری را دارند مشاوره داخلی الزامی است.
۵	افراد مبتلا به بیماری‌های مغز و اعصاب، بیماری‌های روانی، ریوی، قلب و عروق، کلیوی و کبدی	مشاوره مغز و اعصاب، اعصاب و روان، قلب و عروق و یا داخلی برحسب هر بیماری الزامی می‌باشد.
۶	متقاضیان کلیه سنین که جهت معاینه به پزشک معتمد معرفی می‌شوند.	آزمایشات تکمیلی و مشاوره تخصصی درهر رشته براساس احساس نیاز و بنا به تشخیص پزشک. تست اعتیاد (Opium Test به روش T.L.C) در صورت وجود هرگونه شک به این موضوع توسط پزشک درخواست خواهد شد.

تذکرات:

۱. پزشکان معتمد شخصاً مسئول دقت در مطابقت عکس الصاقی روی فرم معاینات پزشکی زائر معاینه شونده در هنگام معاینه و کلیه مراحل بعدی می باشند.
۲. در صورت نیاز به انجام مشاوره، پزشکان معاینه کننده می باید از نظرات متخصصین دارای سابقه تشریف استفاده نمایند.
۳. اقدامات تشخیصی زائرین (آزمایشگاه، رادیولوژی، تست ورزش، اکوکاردیوگرافی و...) ترجیحاً باید در مراکز دانشگاهی و دولتی دارای کیفیت مطلوب انجام پذیرد.
۴. پزشکان معاینه کننده باید برای کلیه زائرین مبتلا به بیماریهای مزمن و یا پرخطر (High-Risk) حتماً برنامه کنترل وضعیت سلامت جسمی و آموزش های ویژه آنان را اعمال نمایند.
۵. ویزیت و معاینه های پزشکی زائرین با تعرفه دولتی بوده و سایر هزینه ها از قبیل آزمایشات، نوار قلب، رادیوگرافی، تست ورزش، ویزیت پزشکان مشاور و غیره مطابق با تعرفه های قانونی از زائر اخذ می گردد.
۶. کلیه زائرین می بایست پس از انجام معاینات پزشکی، علیه بیماری مننژیت با واکسن پلی والان چهار ظرفیتی واکسینه شوند و انجام آن نیز با مهر استاندارد بین المللی در محل مشخص شده در کارت مخصوص ایمن سازی با ذکر تاریخ به زبان انگلیسی تأیید گردد. ضمناً به زائرین تأکید گردد که کارت مذکور را در زمان خروج از کشور و در قسمت های گمرکی بهمراه داشته باشند. انجام واکسیناسیون برای کلیه افراد عازم کشور عربستان اعم از زائر، عوامل ثابت، مدیر راهنما، معاون، روحانی، پزشکان و... الزامی می باشد.
۷. کلیه زائرین مبتلا به بیماریهای تنفسی، کلیوی، کبدی، قلبی، دیابت و همچنین افراد بالای ۵۰ سال می بایست نسبت به تلقیح واکسن آنفلوانزا توصیه گردند.
۸. لازم است فرم معاینات پزشکی زائرین با رعایت دستورالعمل معاینات، به طور کامل و خوانا تنظیم و نسخه را به زائر تقدیم تا به کار گزار تحویل دهند.
۹. تست اعتیاد کلیه افراد مشکوک حتماً به روش T.L.C و در مراکز آزمایشگاهی معتبر و قابل وثوق انجام و ضمیمه گردد.

موارد دارای حساسیت ویژه

همانگونه که مستحضرید و بررسی عملکرد سنوات گذشته نیز مؤید آن می‌باشد، مهمترین عامل کاهش مرگ و میر و ناتوانی در جریان زیارت، دقت در معاینات قبل از اعزام زائرین می‌باشد، از آنجائیکه مسئولیت اصلی انجام این معاینات با پزشکان معتمد است، لذا یکی از معیارهای اصلی در ارزیابی پزشک مذکور شناسایی این موارد است و پزشکانی که در بین زائرین معرفی شده به آنها، هیچ یک از موارد ذیل مشاهده نشود؛ از امتیاز ارزشیابی بالایی بعنوان ملاک همکاری های آتی با مرکز پزشکی برخوردار خواهند گشت.

۱- اعتیاد

۲- مرگ و میر در طول سفر در صورت ارتباط علت مرگ با بیماری زمینه‌ای قابل تشخیص در زمان قبل از اعزام مانند بیماری‌های سرطانی End stage

۳- حاملگی

۴- بیماری روانی مزمن و یا غیر کنترل شده.

۵- بیماری واگیردار (بویژه در میان عوامل ثابت که از اهمیت بسیار بالا چه از جهت خطر انتشار بیماری و چه از حیث دیگر، برخوردار خواهد بود).

لذا مجدداً از کلیه همکاران و دست‌اندرکاران درخواست می‌نمائیم:

که نهایت کوشش خود را در راستای شناسایی این موارد بعمل آورند.

چک لیست معاینات

در این بخش ضمن ارائه چک لیست معاینات و سوابق ، بیماریهای مهمی که می‌توانند در ایام زیارت برای زائر مشکل‌ساز گردند و یا بیماریهایی که ممکن است در طول سفر تشدید شوند را از باب یادآوری و جهت سهولت و تسریع کار، خاطرنشان می‌سازیم. لازم بذکر است که روح کلی انجام این معاینات در قالب بررسی توانایی جسمی و روحی زائر برای انجام اعمال می‌باشد تا با شناخت دقیق از سلامت زائر و یافتن نقاط آسیب‌پذیر احتمالی قبل از سفر، پیشگیری و یا درمان‌های پروفیلاکتیک توسط تیم پزشکی (اعم از پزشکان معتمد یا مشاوران تخصصی آنها) به زائرین ارائه گردیده و در حفظ و ارتقای سلامت زائرین کوشا باشیم .

<i>skin</i>	بیماریهای پوستی واگیردار، ضایعات قارچی، کهیر مزمن، آنژیوادم ، پمفیگوس و ...
<i>HEENT</i>	(مربوط به معاینه سر، گردن، گوش، حلق و بینی و چشمهاست) بیماریهای اوتیت مزمن، سینوزیت مزمن، ایستاکسی‌های شدید و مکرر، رینیت آلرژیک، وضعیت سلامت کلی دندانها(چون امکان ارائه خدمات دندانپزشکی در عربستان میسر نیست) ارزیابی کلی شنوایی، سرگیجه و وزوز گوش، سرطانهای نواحی مربوطه، ارزیابی کلی حدت بینایی و میدان بینائی، کاتاراکت، گلوکوم، عیوب انکساری و مناسب بودن عینک لنزهای تماسی، بزرگی غدد لنفاوی گردنی و تیروئید و ...
<i>Respiratory</i>	آسم، COPD ، CF ، آمبولی ریه ، عفونتهای ریوی ، سرطان ریه، T.B و ... (شایعترین علت مرگ و میر در سنوات گذشته بیماریهای قلبی و ریوی بوده است)
<i>Cardiovascular</i>	بیماریهای ایسکیمیک قلبی(آنژین قلبی و I.M.I)، CHF، اختلالات ریتم(حمله‌ای یا دائم)، بیماریهای مادرزادی و درجه‌ای، HTN، آنوریسم و دیسکسیون آنورت ، سابقه جراحی قلبی و ...
<i>Gastrointestinal</i>	بیماریهای پپتیک، IBS , IBD، اسهال و یبوست مزمن، GI Bleeding (زمینه‌ها مشخص شود)، سرطانهای دستگاه گوارش، زردی، هپاتیت، کله سیستیت، سنگهای صفراوی ، ضایعات دردناک مقعد و ...
<i>Endocrine</i>	هیپوتیروئیدی، هیپرتیروئیدی، اختلالات آدرنال ، دیابت DMمیلیتوس، استئوپوروز پیشرفته(بخصوص در زنان یائسه) چاقی‌های شدید، هیپرلیپدمی و ...
<i>Hematology</i>	آنمی شدید ، اختلالات انعقادی ، مصرف آنتی‌کواگولانها ، سرطانها و ...
<i>Musculoskeletal</i>	هرنسی دیسک بین مهره‌ای، استئوآرتروز(بخصوص در مفاصل زانو و لگن (Weight Bearing))، سابقه تروما و شکستگی در اندامها و ستون فقرات، لوپوس، اسکروز سیستمیک، پلی میوپاتی‌ها، واسکولیتها، آرتريت روماتوئید، اسپوندیلوآرتروپاتی‌ها ، کریستال آرتروپاتی‌ها (نقرس و نقرس کاذب) ، آمپوتاسیونها و ...
<i>Psychiatry</i>	اختلالات خلقی(دپرشن و مانیا)، اختلالات اضطرابی، اختلالات وسواسی ، دیلیریوم، اسکیزوفرنی، سابقه خودکشی ، داروهای روانپزشکی مصرفی، سابقه PTSD و سابقه بستری در بخشهای روانپزشکی * و ...
<i>Neurology</i>	تشنج، حوادث عروق مغزی (C.V.A) ، سنکوپ ، پارکینسون ، اختلالات حرکتی ، سرطانها ، مولتیپل MS اسکروز و ...
<i>Genitourinary</i>	حاملگی ، سرطانها ، خونریزی‌های نرمال یا غیرنرمال (حتماً به متخصص زنان معرفی شوند) مصرف OCPها عفونت‌های ادراری، سنگهای ادراری، BP، بی‌اختیاری ادراری، پیوند کلیه، CRF ، دیالیز و ...

- * در صورت وجود بیماریهای ذکر شده در جدول و یا سایر بیماریها، مشاوره تخصصی با متخصصان مربوطه انجام گرفته و نتیجه منعکس گردد.
- * با توجه به اینکه در موارد ذیل عدم سلامت فرد متقاضی محرز می باشد می بایست زائرین پس از اطلاع رسانی از میزان خطرات سفر به توصیه های پزشکان توجه فرمایند .
 - ناتوانی جسمی شدید. (عدم توانایی در انجام امور شخصی روزانه)
 - سرطان کنترل نشده و یا تحت درمان فعال .
 - اعتیاد به مواد مخدر به هر شکل و به هر میزان.
 - بیماری های عفونی واگیردار کنترل نشده (مثل : TB، هپاتیت و ...)
 - حاملگی (مگر اینکه تا ۴۰ روز قبل از اعزام زایمان واقع شود).
 - بیماری های روانی کنترل نشده .
 - بروز سکته قلبی یا مغزی ظرف ۱ ماه قبل از اعزام .
 - نارسایی قلبی با فانکشن کلاس ۳ یا ۴ .
 - عمل جراحی قلب باز تا ۳ ماه قبل از اعزام .
 - COPD و آسم پیشرفته.
 - سیروز پیشرفته.
 - عقب ماندگی ذهنی متوسط و شدید .

ومن... الشاء